

Napomene:

- Savjetuje se navedene zadatke riješiti ubrzo nakon predavanja
- Savjetuje se ne gledati rješenja prije nego se pokuša samostalno riješiti zadatke

5. vježbe uz predavanja

1. Koje vrijednosti poprimaju varijable a, b nakon izvođenja sljedećeg programskog odsječka:

```
char a;  
short int b;  
a = 120;  
b = 32000;  
a = a + 10;  
b = b + 1000;
```

Svoje rješenje provjerite tako da programski odsječak, dopunjen naredbom za ispis vrijednosti varijabli na zaslon i ostalim nužnim naredbama, izvedete na svom računalu.

2. Napisati sadržaj registra u kojem je, prema IEEE 754 standardu za prikaz brojeva u jednostrukoj preciznosti, pohranjen broj -17.78125_{10} . Sadržaj registra napisati u oktalnom i heksadekadskom obliku.
3. U registru od 32 bita upisan je broj $C2\ B0\ 00\ 00_{16}$. Napisati koji je broj predstavljen u tom registru, ako registar služi za pohranu varijable tipa `float`. Rezultat napisati u dekadskom brojevnom sustavu.
4. U registru od 32 bita upisan je broj $43\ 00\ 20\ 00_{16}$. Napisati koji je broj predstavljen u tom registru, ako registar služi za pohranu varijable tipa `float`. Rezultat napisati u dekadskom brojevnom sustavu.
5. U registru od 32 bita upisan je broj $3\ 01\ 22\ 40\ 00\ 00_8$. Napisati koji je broj predstavljen u tom registru, ako registar služi za pohranu varijable tipa `float`. Rezultat napisati u dekadskom brojevnom sustavu.
6. U registru od 32 bita upisan je broj $3\ 77\ 40\ 00\ 00\ 00_8$. Napisati koji je broj predstavljen u tom registru, ako registar služi za pohranu varijable tipa `float`.
7. U registru od 32 bita upisan je broj $7F\ C0\ 00\ 00_{16}$. Napisati koji je broj predstavljen u tom registru, ako registar služi za pohranu varijable tipa `float`.
8. U registru od 32 bita upisan je broj $80\ 00\ 00\ 00_{16}$. Napisati koji je broj predstavljen u tom registru, ako registar služi za pohranu varijable tipa `float`.
9. U registru od 32 bita upisan je broj $00\ 68\ 00\ 00_{16}$. Napisati koji je broj predstavljen u tom registru, ako registar služi za pohranu varijable tipa `float`.
10. U registru od 32 bita upisan je broj $80\ 00\ 00\ 01_{16}$. Napisati koji je broj predstavljen u tom registru, ako registar služi za pohranu varijable:
- signed int i;
 - unsigned int j;
 - float x;

Rezultate napisati u dekadskom brojevnom sustavu.

11. Napisati sadržaje registara u kojima je, prema IEEE 754 standardu za prikaz brojeva u jednostrukoj preciznosti, pohranjen sadržaj varijabli x i y nakon obavljanja sljedećih naredbi:

```
float x, y;  
x = 0.f;  
y = -3.75f / x;
```

Sadržaje registara napisati u heksadekadskom obliku.

12. Napisati sadržaj registra u kojem je, prema IEEE 754 standardu za prikaz brojeva u jednostrukoj preciznosti, pohranjen sadržaj varijable x nakon obavljanja sljedećih naredbi:

```
float x;  
x = 0.f;  
x = x / x;
```

Sadržaj registra napisati u heksadekadskom obliku.

13. Što će se ispisati uz pomoć sljedećih naredbi (**napomena:** u svim naredbama 0 predstavlja znamenku nula, a ne slovo O)

```
char c;  
c = 'A' + '0';  
printf("%d\n", c);  
printf("%c\n", c);  
printf("%c\n", 'D' - 'A' + '0');  
printf("%d\n", 'D' - 'A' + '0');  
printf("%d\n", '7' - '5');  
printf("%d\n", '7' - 5);  
printf("%c\n", '7' - 5);  
printf("%d\n", '0' % 10);
```

Rješenja

1. Pri rješavanju ovakvih zadataka treba se sjetiti koji se najveći/najmanji brojevi mogu prikazati u varijablama određenih tipova podataka.
2. Prvi bit za predznak se postavlja na $P=1$. Time je pitanje predznaka riješeno (upamtiti: u IEEE 754 formatu se ne koristi ništa što podsjeća na tehniku dvojnog komplementa!)

Sada treba odrediti karakteristiku i mantisu. Prvo pretvoriti broj u binarni oblik:

$$17.78125_{10} = 10001.11001_2$$

Normalizirati:

$$10001.11001_2 = 1.000111001 \cdot 2^4$$

$$BE = 4_{10} \Rightarrow K = 4 + 127 = 131_{10} = 10000011_2$$

$$M = 1.000111001$$

U 32-bitni registar prepisati P, K, te M (ali BEZ SKRIVENOG BITA!):

$$1 \ 10000011 \ 000111001000000000000000$$

Grupirati po tri znamenke **s desna na lijevo**

$$11 \ 000 \ 001 \ 100 \ 011 \ 100 \ 100 \ 000 \ 000 \ 000 \ 000_2 = 30143440000_8$$

Grupirati po četiri znamenke **s desna na lijevo**

$$1100 \ 0001 \ 1000 \ 1110 \ 0100 \ 0000 \ 0000 \ 0000_2 = C18E4000_{16}$$

3. Varijable tipa `float` pohranjuju se prema IEEE 754 formatu jednostruke preciznosti

$$C2 \ B0 \ 00 \ 00_{16} = 1100 \ 0010 \ 1011 \ 0000 \ 0000 \ 0000 \ 0000 \ 0000_2$$

Odrediti predznak: $P = 1$, stoga je broj negativan.

Odrediti binarni eksponent:

$$K = 10000101_2 = 133_{10} \Rightarrow BE = 133 - 127 = 6$$

Odrediti mantisu (vratiti joj skriveni bit!):

$$\text{"mantisa bez skrivenog bita"} = .011000000000000000000000_2$$

$$M = 1.011000000000000000000000_2$$

Rezultat se dobije množenjem mantise s 2^{BE}

$$1.011000000000000000000000_2 \cdot 2^6 = 1011000.0_2 = 88.0_{10}$$

Ne zaboraviti negativni predznak (jer $P=1$)

Konačni rezultat: -88.0

4. 128.125_{10}

5. -12.625_{10}

6. $K = 255$, u mantisi su svi bitovi postavljeni na nulu. Radi se o prikazu beskonačnosti. Budući da je predznak $P=1$, konačno rješenje jest: $-\infty$.
7. $K = 255$, a u mantisi postoji jedan ili više bitova koji su postavljeni na jedinicu. U registru je prikazana vrijednost NaN (Not a Number).
8. $K = 0$, a u mantisi su svi bitovi postavljeni na 0. Radi se o prikazu broja 0. Budući da je predznak $P=1$, konačno rješenje jest: -0.0 .

9. $K = 0$, a u mantisi postoje bitovi koji su postavljeni na jedan. Radi se o prikazu denormaliziranog broja.

$$00\ 68\ 00\ 00_{16} = 0000\ 0000\ 0110\ 1000\ 0000\ 0000\ 0000\ 0000_2$$

$$BE = -126 \text{ (kod denormaliziranog broja **ne koristi** se formula } BE = K - 127)$$

$$M = 0.1101 \text{ (kod denormaliziranog skriveni bit **nije 1**, nego 0)}$$

Rezultat se dobije množenjem mantise s 2^{BE}

$$0.1101_2 \cdot 2^{-126} = 0.8125_{10} \cdot 2^{-126} \approx 9.55 \cdot 10^{-39}$$

10. $80\ 00\ 00\ 01_{16} = 1000\ 0000\ 0000\ 0000\ 0000\ 0000\ 0000\ 0001$

- a) Radi se o prikazu broja u tehnici dvojnog komplementa. Broj je negativan:

$$1000\ 0000\ 0000\ 0000\ 0000\ 0000\ 0000\ 0001$$

$$0111\ 1111\ 1111\ 1111\ 1111\ 1111\ 1111\ 1110$$

$$+ \qquad \qquad \qquad 1$$

$$= 0111\ 1111\ 1111\ 1111\ 1111\ 1111\ 1111\ 1111_2 = 2147483647_{10}$$

U registru je prikazan broj -2147483647

- b) Radi se o prikazu broja u kojem se ne koristi tehnika dvojnog komplementa. Broj je pozitivan, unatoč tome što je prvi bit jedinica:

$$1000\ 0000\ 0000\ 0000\ 0000\ 0000\ 0000\ 0001_2 = 2147483649_{10}$$

- c) Radi se o prikazu broja u IEEE 754 formatu: $\approx -1.4 \cdot 10^{-45}$

11. Rezultat operacije je $-\infty$. Rješenje jest: $FF\ 80\ 00\ 00_{16}$

12. Rezultat operacije je NaN. Rješenje jest (jedno od mogućih, jer na predavanjima nismo specificirali koje vrijednosti trebaju imati bitovi u mantisi kad se prikazuje NaN): $7F\ C0\ 00\ 00_{16}$

13. Ispravnost vlastitog rješenja provjeriti izvođenjem programskog odsječka na računalu.